

Üzenet az *Agrokémia és Talajtan* 72. évfolyamának olvasóihoz

Szerkesztőségi közlemény
© Akadémiai Kiadó 2023

Tisztelt Olvasó!

72 év jelentős időszak egy ember, de egy folyóirat életében is, ami több generáció munkásságának a lenyomatát tartalmazza. Ahogy az ember, a folyóirat is folyton változik, fejlődik, különböző szakaszokon megy keresztül, néha válságos, máskor pedig jól prosperáló időszakok váltakozásával. Ugyanakkor hosszabb távra visszatekintve fontos kordokumentum az adott időszakban elért tudományos eredményekről. Tudjuk, hogy ez közel sem teljes, mivel az eredmények jelentős része különböző folyóiratokban és könyvekben jelenik meg. A szakmai közösség általában egyetért abban, hogy jelen folyóiraatra szükség van, viszont a kutatókkal és egyetemi oktatókkal szemben támasztott publikációs kényszerek, amelyek általában a nemzetközi, Q1 vagy Q2 besorolású közleményekben való közlést tekintik elsőrendű követelménynek, érezhető nyomást gyakorolnak mindenkire. Elsősorban ennek tudható be, hogy jelentősen lecsökkent az *Agrokémia és Talajtan* folyóiratba beküldött közlemények száma. A szerkesztőbizottsággal gondolkodunk azon, hogy ezen miként lehetne változtatni, de ez nem egyszerű feladat. A folyóirat 72. évfolyama több szempontból is rendhagyó. Az *Agrokémia és Talajtan* nyomtatott korszaka lezárult, az idei évtől kizárólag online formában jelenünk meg. Ezzel a nyomtatott magyar és a csak online angol nyelvű tematikus füzetek különválasztása is okafogyottá válik. Jelen füzetünk tehát az első, amely kizárólag online jelenik meg és amelyben magyar és angol nyelvű cikkeket vegyesen közlünk.

Ezek a változások egyúttal lehetővé teszik a benyújtási határidők rugalmasabb kezelését és talán a benyújtás és megjelenés között eltelt időre is pozitív hatással lesznek.

Idővel növekedhet a hivatkozások száma és a folyóirat talán impaktfaktort is szerezhethet. A másik újítás az úgynevezett rövid közlemények (*short communications*) bevezetése. Ilyenre eddig is volt lehetőség, de ezeket nem emeltük ki külön. Többnyire mindenkinek van olyan kisebb volumenű munkája, amit nem mert eddig közölni a korlátozott mennyiségű adatokkal, de rövid közleményként, ha a minőségi követelményeknek egyébként megfelel, bátran publikálható. Egy következő szempont a közlemény benyújtása és a cikk megjelenése között eltelt időtartam, amit igyekszünk lerövidíteni. Ez több szereplőn múlik: a főszerkesztő, a szakszerkesztő, a bírálók és a szerzők közötti párbeszéd, levelezés során sajnos elakadások is előfordulhatnak, de a főszerkesztő és a szakszerkesztők igyekeznek emlékeztetni a bírálókat vagy a szerzőket a határidő túllépése esetén. Az viszont egyértelmű pozitívum, hogy a kézirat elfogadásáról szóló döntéstől számítva, még a technikai szerkesztés során felmerülő kisebb-nagyobb problémák esetén is várhatóan 2 héten belül megjelenik a cikk „*online first*” teljes értékű, DOI azonosítóval ellátott,

hivatkozható változata. Az Akadémiai Kiadóval közösen gondolkodva már hosszabb ideje tart egy folyamat, aminek az eredménye a minden nemzetközi standardnak megfelelő folyóirat kialakítása. Az egyik ilyen például a többnyelvű plágiumellenőrző szoftver beszerzése, amelyet minden kézirat esetében alkalmazunk ellenőrzésre.

A magyar nyelven történő publikálás fontosságáról – amelyet az *Agrokémia és Talajtan* is felvállalt – álljon itt egy rövid idézet az MTA Magyar Nyelv a Tudományban Elnöki Bizottsága és a Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottsága 2023. április 24-i ülésének emlékeztetőjéből: „...A magyar nyelvű tudományos folyóiratok, köztük az élő és élettelen természettudomány szakfolyóiratai is, fontos szerepet játszanak az új tudományterületek magyar szókincsének megteremtésében és elterjesztésében, másrészt a szélesebb szakmai közönségnek az új eredményekről való tájékoztatásában, a tudományos utánpótlás érdeklődésének felkeltésében. A magyar közpénzből finanszírozott természettudományi kutatások esetében jogos elvárás lehet a magyar nyelven való publikálás...”

Jelen kötet szomorú kötelességének tesz eleget, amikor megemlékezik a nemrég elhunyt kutatókról, oktatókról, köztük Németh Tamásról, az MTA rendes tagjáról, korábbi MTA főtítkáráról, aki szerkesztőbizottságunk tagja is volt; Loch Jakab agrokémikusról, egyetemi professzorról, az MTA doktoráról, folyóiratunk nemzetközi tanácsadó testületének tagjáról; Farsang Andreáról, az MTA levelező tagjáról, a Szegedi Tudományegyetem Geoinformatikai, Természet- és Környezetföldrajzi Tanszék vezetőjéről, aki szerkesztőbizottsági tag és szakszerkesztő is volt az *Agrokémia és Talajtan* folyóiratnál. Idén lenne 150 éves 'Sigmond Elek, a magyar talajtan meghatározó személyisége, akiről egy gazdagon illusztrált megemlékezést írt Makó András. Macher Gergely Zoltán és munkatársai „A települési és mezőgazdasági vízgazdálkodás azbeszt okozta kockázati tényezői a krizotil-azbeszt vonatkozásában” címet viselő szemle-cikke az antropogén eredetű azbesztszennyezést mutatja be, ami nemcsak a levegőbe kerülve okozhat egészségügyi ártalmat, hanem a vízhálózat révén az öntözővíz és a talaj is jelentős mértékben szennyeződhet. Egy további publikáció, melyet Árvai Mátyás és munkatársai írtak „Az „Alsóban az élet” című hazai talajállapotot célzó közösségi tudomány program első tapasztalatai és eredményei” címmel. Ebben a „közösségi tudomány”, mint lehetséges és felhasználható adatforrás alkalmazására tesznek kísérletet, bemutatva annak eredményeit az ország egész területén használt dekompozíciós tesztek segítségével. Szalókiné Zima Ildikó „Effect of irrigation and fertiliser doses on sweet corn yield, water consumption and water utilization” című cikkében a csemegekukorica számára optimális víz- és tápanyagellátást vizsgálta liziméterekben, ötéves kísérleti periódusban. Xuyen Thi Vo és munkatársai “The Potential of Rhizobacteria for Use of Rambutan (*Nephelium lappaceum*) Fruit Peels as Organic Fertilizer” címmel írtak cikket. A rambután vagy hamis licsi (*Nephelium lappaceum*) Délkelet-Ázsiában honos kedvelt, nagy mennyiségben termesztett gyümölcs. A szerzők a gyümölcshéjat aktívan bontó baktérium törzset izoláltak sikeresen, ami potenciálisan felhasználható ezen melléktermék szerves trágyaként történő hasznosításához.

Szili-Kovács Tibor